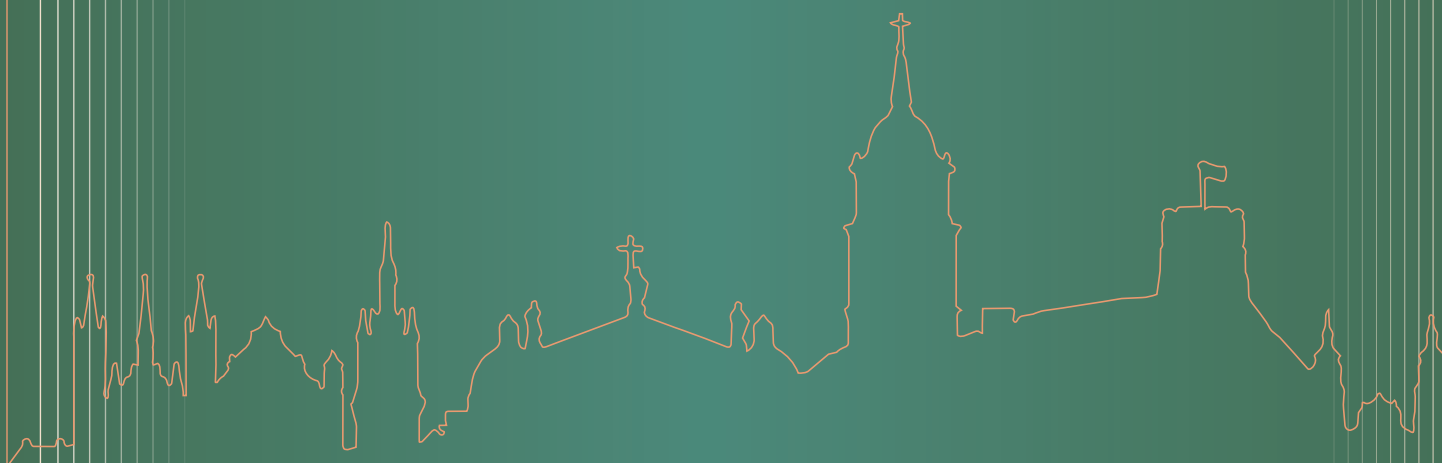

JURGIS ŠLAPELIS: GYVENIMAS GIMTAJAI KALBAI, TAUTAI IR VILNIUI

Skiriama 150-osioms Jurgio Šlapelio
gimimo metinėms paminėti

PROGRAMA

2026 m. spalio 15–16 d.
Lietuvių kalbos institutas,
P. Vileišio g. 5, Vilnius

LIETUVIŲ
LITERATŪROS
IR TAUTOSKOS
INSTITUTAS

KONFERENCIJOS MOKSLINIS IR ORGANIZACINIS KOMITETAS

Dr. Darius Ivoška

(Lietuvių kalbos institutas)

Dr. Veslava Sidaravičienė

(Lietuvių kalbos institutas)

Dr. Pavel Skorupa

(Lietuvių kalbos institutas)

Dalia Sviderskienė

(Lietuvių kalbos institutas)

Dr. Aurelija Tamulionienė

(Lietuvių kalbos institutas)

Jolanta Paškevičienė

(Marijos ir Jurgio Šlapelių namas-muziejus)

Doc. dr. Žydronė Kolevinskienė

(Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas)

Prof. dr. Aušra Martišiūtė-Linartienė

(Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas)

Dr. Alma Lapinskienė

(Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas)

Gytis Vaškelis

(Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas)

LIETUVIŲ
LITERATŪROS
IR TAUTOSKOS
INSTITUTAS

2026 M. SPALIO 15 D., KETVIRTADIENIS

8.00–9.00 Registracija

9.00–9.30 Konferencijos atidarymas

Dr. **Darius Ivoška**, Lietuvių kalbos instituto direktorius

Jolanta Paškevičienė, Marijos ir Jurgio Šlapelių namo–muziejaus direktorė

Prof. dr. **Aušra Martišiūtė–Linartienė**, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktorė

9.30–10.15 Jolanta Paškevičienė (Marijos ir Jurgio Šlapelių namas–muziejus)

Praradimai ir atradimai: dar vienas žvilgsnis į Jurgio Šlapelio gyvenimo faktus ir aplinkybes

10.15–10.45 KAVOS PERTRAUKA

I POSĖDIS

Moderuoja dr. Laimutis Bilkis

10.45–11.05 Prof. dr. **Aušra Martišiūtė–Linartienė** (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas) *Vydūnas ir Jurgis Šlapelis: idėjų ir vaizdinių iššūkis lietuvių kalbai*

11.05–11.25 Dr. **Vilija Sakalauskienė** (Lietuvių kalbos institutas) *Jurgio Šlapelio leksikografinė veikla: nuo kalbos duomenų rinkimo iki žodynų kūrimo*

11.25–11.45 Doc. dr. **Vilma Zubaitienė** (Vilniaus universitetas) *Jurgio Šlapelio žodynai – lietuvių leksikos raidos šaltinis*

11.45–12.05 Dr. **Jurgita Venckienė** (Lietuvių kalbos institutas) *Jurgio Šlapelio lietuvių kalbos gramatika*

12.05–13.35 PIETŲ PERTRAUKA

II POSĖDIS

Moderuoja dr. Jurgita Venckienė

13.35–13.55 **Eglė Paškevičiūtė–Kundrotienė** (Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka) *Lietuviško žodžio puoselėtojai Marija ir Jurgis Šlapeliai. Jų veiklos pėdsakais LMA Vrublevskių bibliotekoje*

13.55–14.15 **Rima Dirsytė** (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka) *Jurgio Šlapelio veiklą liudijantys dokumentai Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje*

14.15–14.35 Dr. **Laimutis Bilkis** (Lietuvių kalbos institutas) *Šlapelių veiklos pėdsakai XX a. I pusės vietovardžių rinkiniuose*

14.35–14.55 Dr. **Algė Andriulytė** (Vilniaus dailės akademija) *Marijos ir Jurgio Šlapelių atvirukų albumas: kolekcionavimas, atmintis ir vizualinė kultūra*

KULTŪRINĖ PROGRAMA

2026 M. SPALIO 16 D., PENKTADIENIS

III POSĖDIS

Moderuoja dr. Alma Lapinskienė

- 9.00–9.20** Prof. dr. **Helmutas Šabasevičius** (Vilniaus dailės akademija) *Jurgis Šlapelis ir lietuviškos kultūros ir meno sąvokos*
- 9.20–9.40** Prof. dr. **Libertas Klimka** (Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų bendrija) *Laiko tėkmė Šlapelių knygyno kalendoriuose*
- 9.40–10.00** **Dalia Sviderskienė** (Lietuvių kalbos institutas) *Lietuvos žemės vardyno anketos: turinys ir vertė*
- 10.00–10.20** **Mykolas Juodelė** (dokumentikos fotografas) *Šlapeliai – Patagonijos kolonistai*
- 10.20–10.50** **KAVOS PERTRAUKA**

IV POSĖDIS

Moderuoja prof. dr. Libertas Klimka

- 10.50–11.10** **Loreta Vinclovienė** (Vilniaus universiteto biblioteka) *Jurgis ir Marija Šlapeliai: atsiminimų pasakojimas*
- 11.10–11.30** **Laimutė Valantiejiienė** (Vytauto Didžiojo gimnazija) *Jurgis Šlapelis – Vytauto Didžiojo gimnazijos pedagogas*
- 11.30–11.50** Habil. dr. **Kazimieras Garšva** („Vilnijos“ draugija) *Jurgis Šlapelis ir jo aplinka: nuo lituanistikos iki Lietuvos Respublikos*
- 11.50–12.10** **Petras Kanevičius** (Marijos ir Jurgio Šlapelių namas-muziejus) *Jurgis Šlapelis Pirmajame pasauliniame kare: „Viesului praėjus grįšiu Vilniun...“*
- 12.10–13.40** **PIETŲ PERTRAUKA**

V POSĖDIS

Moderuoja prof. dr. Helmutas Šabasevičius

- 13.40–14.00** Dr. **Asta Petraitytė-Briedienė** (Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos institutas) *Graužinių šeimos indėlis į lietuviybės išsaugojimą išeivijoje*
- 14.00–14.20** Dr. **Alma Lapinskienė** (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas) *Jurgio Šlapelio laikų literatūrinis Vilniaus lietuvių gyvenimas*
- 14.20–14.40** **Janina Valančiūtė** (Lietuvos medicinos biblioteka) *Jeronimas Ralys – gydytojas, vertėjas, Jurgio Šlapelio literatūrinis bendradarbis*
- 14.40–15.00** Dr. **Vitalija Stravinskienė** (Lietuvos istorijos institutas) *Vilniaus lietuviai 1920–1939 m.: bendruomenės statistinis paveikslas*
- 15.00–15.20** **Regina Vaišvilienė** (Lietuvos medicinos biblioteka) *Lietuvių sanitarinės pagalbos draugija, ligoninė ir poliklinika tarpukario Vilniuje*
- 15.20–15.40** **Diskusija. Konferencijos apibendrinimas ir uždarymas**

KULTŪRINĖ PROGRAMA